

„POKROK“ vychádza každý piatok.

Adresa pre všetky zásielky:
Dr. Pavel Blaho, lekár v Skalici
(Szokolca).Oznamy (inzeráty) účtujú sa
ľavne a platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:
Na celý rok 2 koruny. Na pol
roka 1 korunu. Jednotlivé čísla
v expedícii a pri zásielkach naj-
menej 20 výtiskov stojí 2 hal.
Predplatné do cudzozemska 5 kor.
Bezmenne a nevyplatené dopisy
sa neprijímajú.

— Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu. —

Školy a budúcnosť.

Snaha človečenstva vždy bola, aby ono malo vždy viac a viac vzdelaných ľudí. Ku tomuto cieľu sú zakladané stredné a vyššie školy. Zvlášte počas reformácie zakladali ako evanjelici tak i katolíci gymnasia a theologie. Bolo to potrebné k boju, ktorý viedli medzi sebou, aby mali čím viac vzdelaných ľudí.

V našej krajine sa preto veľmi mnoho stredných škôl založilo a ešte i posiaľ vládla na to hľadí, aby mala čím viac škôl stredných. Ľudia posielajú svojich synov do týchto stredných škôl tak, že tieto sú až preplnené a toľko mladíkov vyjde každoročne vyštudovaných, že ich spoločenstvo ani vyživíť nemôže, že ani vláda im nevie zaobstaráť budúcnosť.

A prečo je to? Preto že niese práce schopní. Stredné školy u nás sú tak zariadené, že poskytnú mladíkovi vzdelanosť, že ho hľadia vychovať za intelligentného človeka, ale k životu ho nepripravujú. Mladík zo stredných škôl vyjitý nevie nič chytiť do ruky za pravý koniec, nevie sa z toho osemročného učenia ani vyživíť, a preto sa vrhne tam, kde má volajákú budúcnosť, na štátnu službu. Len že na tomto poli sú miesta tak preplnené, že tento musí roky pracovať zadarmo pokiaľ ho vymenujú za úradníka. Z čiastky i preto musí pracovať zadarmo, lebo tej práci nerozumí, musí sa ju prv učiť a takému platíť, ktorý nevie pracovať, ani štát nemôže.

Ba s ťažkou je sa i dostať do tejto služby, lebo je všetko preplnené a páni si to nechávajú len pre seba a pre svojich známych a kto nemá známych, kto nemá protekcie, ten sa tam ani nedostane.

A rodičia predsa len vodia svojich synov do škôl stredných a robia s nich nešťastných ľudí, nerozvážia si to, že jejich syn nebude mať miesta; oni hľadia len za tým pensiovaným úradníckym postavením, ktoré potom ten mladík dosiahnuť nemôže. A tak sobere sa a ide študovať ďalej na vysoké školy. Študuje ešte dlhé leta, pričom sa celkom sostárne a potom teprv miesta dostať nemôže.

Často čítame v novinách, koľko mladíkov si vezme život len pre tú príčinu, že nemohli dostať miesta. Koľko je skončených mladých advokátov, koľko profesorov a i technikov, ktorí miesta dostať nemôžu.

Máme toľko vyštudovaných ľudí a predsa k práci na poli obchodu a priemyslu vzdelaného človeka, ktorý by tam vedel pracovať, skoro není možno dostať

Ešte i Češi shrozia sa nad číslicami, ktoré ukazujú počet študujúcich. Na českej strednej škole chodilo v roku 1906—7 29.804 žiakov a na vysokých školách bolo 7000 posluchačov. Tomuto by sa mohli tešiť keby tieto boli vedení do školy z túhy po vzdelaní; väčšinou ale idú do stredných škôl žiaci z túhy po úradníckom povolání, z túhy po mastnej pensii, ktorá je idealom celej spoločnosti. Na druhom mieste ale čítajú že 300 českých technikov nemá miesta. Lekári sa usadzujú už i v tej malej dedine, aby len mohli vyhľadať svoje živobytie, veľké mestá sú už tak preplnené.

Kam sa vrhnú títo ľudia, ktorí obetovali štúdiám polovicu svojho života, svoj najkrajší vek, zadlžili rodičov štúdiama až po krk a potom teprv sa musia na nich stlačiť. A obchod a priemysel nemá kto viesť. Tam títo vzdelaní ľudia ísť nemôžu, tam pracovať nevedia, nie sú v tom odbore vzdelaní. Tento sa živí, ba ešte i upadá a čo jestvuje, to všetko držia v rukách chytrí židia a pilní Nemci, ktorí ustavične bohatnú z nás, vládnú s nami jako s otrokmi skrze svoju hospodársku silu.

A naši ľudia predsa ešte nevedia pochopiť význam obchodu a odborných obchodných a priemyselných škôl. U nás len ten ide na odbornú školu, ktorý prepáda v gymnasiu a predsa dosiahne lepšej budúcnosti, jako keby ostal na svojom prvšom pláne.

U nás i vláda sa málo stará o tieto školy, máme málo odborných škôl. Za Moravou i v Čechách sú tieto najvyvinutejšie. Voláme pred blížiacim sa zápisom, posielajte svojich synov na školy obchodné a priemyslové. Pre nás Slovákov je významná dvojtriedna obchodná škola v Uh. Hradišti (Morava) kde do prvého ročníku prijímajú žiakov z tretej triedy meštanskej alebo gymnasiálnej školy, prijmu ale barskoho keď složí prijímajúci zkúšku. Je to krátky čas, za ktorý sa mladík vyučí a nevyžaduje toľko útrat, lebo chudobným sa poskytnie podpora, miesto ale obstará škola sama každému skončivšiemu žiakovi.

Posielajte ale svojich synov i na vyššie obchodné školy! Obchod má budúcnosť, pri ktorom budú mať budúcnosť i odborne vzdelaní obchodníci.

KUPOJTE V POTRAVNOM SPOLKU!

Móda.

Všetko sa klania pani móde; všetko cíti jej moc, bez toho, žeby kto poznal jej základ, veď len málo kto báda po ňom, žiadon stav, žiadny vek, — v obojom pohlaví, — nemôže sa chváliť, žeby opróti móde dačo podujímal. A keď aj sem-tam, poriadku, sa voľakto najde, kto len pomaličky, ostýchavo ju nasleduje, celkom za ňou neostane nikto, lebo by sa musel obávať, že bude považovaný za — čudáka.

Náchylnosť k premenám môže byť prameňom tejto všeobecnej chůtky, že každý sa viacej-menej usiluje pani módu nasledovať. Čo zvláštny prameň ale platí: čiastočne žiadosť obdivovaným byť, čiastočne žiadosť pohodlí, vyznačenie, alebo niekedy aj sporivosť dosiahnuť. Vždy ale ostane to hádankou, jako môže dajaká nepatrná premena u jednotlivca, celé zástupy za sebou ťahať a a premena obvyklého, módu sa stať.

Za prvý prameň som uviedol: náchylnosť k premenám; a snáď nie bez základu. Už i tá okolnosť, že tak u jednotlivých, jako aj u celých národov, ktorí pani móde najviacej sa klaňajú, aj v nich ostatných činnostiach premeny a nestálosť sa vyskytujú, môže byť dôkazom toho.

Žiadosť, obdivovaným byť, je doista tiež jeden z prameňov, novoty vyhľadávajú, po ktorých tým náruživšie pátrame, čím ony čo do podoby a foriem prednosť poskytujú. Nikto nehľadí na tie najväčšie neprítomnosti keď len móda tieto novoty do života uviedla, jako to aj často pri tých najnepohodlenejších čiastkach odevu zbadáť môžeme.

Keď sa ale ku tomuto praznivému, či nepriaznivému vplyvu na módu ešte i to pripojí, že je tá lebo ona novota zdánlive pohodlnejšia, tým viacej si ona vydobyje právo udomácnenia a bude aj dlhší čas trvať, nežby ju opäť daktorá vytiskla. Máme toho dosť príkladov. Po odstránení krinolín a štvrt metra vysokých frisúr, u ženských a po odstránení vrkočov a nápadných krojov pri mužských, už dlhé roky minuly a nikomu nenapadlo, ich opäť do života uviesť, ačkoľvek je obyčajou, — aspoň v móde, — to už odložené, zase z novu nastolíť. Však je toto aj tak rečeno potrebné, lebo ináč by sa móda čo chvíľa prezila a jej moc by klesla až na nepatrný stupeň obyčajnosti.

Keďby sa väčším dielom priam protiva odloženej obyčaje do života neuviedla, menej by to bolo nápadné. Taktiež by sa aj chudobnejší, alebo sporlivejší ľudia nezdráhali takéto malé premeny si osvojiť; veď oni by len boly nenápadné a s malými výlohami spojené. Ale celkom protivné premeny, jako: dlhý odev na krátky, alebo naopak; vysoké širáky na nízke; široké sukne na úzke; jednobarevné látky na strakaté, atď., to je už inšie; v tom páde sa móda len nápodobňuje; spôsoby sa len opíčia, a z toho

povstáva len šviháctvo, až konečne nastane opäť prevrat ku spiatočneniu.

Pránie vyznačeným byť, a premenami módy ukázať, že sme zámožní, že máme toľko, aby sme s týmto spojené trovy zaokryť mohli, to ukazuje ten pobud, že bohatstvo viacej ceníme, jako etnosť a duševné schopnosti. A také pránie tiež pomáha premenám módy, čo síce prináša priemyselnému osob, ale jednotlivým rodinám aj úpad, a bohužiaľ, mnoho je takých, ktorí s cpičením módy na vnivoč vyšli.

Naši predkovia mali ich bohatstvá v peniazoch a iných cených pokladoch trvácnej ceny a nechali módu len istým prepriatcom, s ktorých si žarty a smiech tropili, ako aj zo samej módy. Dnes je to celkom ináč. Dnes sa vyhadzujú za rozličné prostriedky, pomôcky a články pani módy stá a tisíce korún, ktoré články potom o mesiac alebo dva za desatinu prvej ceny predané, ba i čo celkom k potrebe nesúce, hándároví a vetešníkovi odhodané bývajú. Boháč to môže robiť, jemu to môže byť celkom ľahostajným, kam a načo jeho peniaze idú, ale nie tak našej bedárskej strednej triede, ktorá priam najviacej sa pani móde klania.

Bolo by žiaduce, aby sa móda len na nepatrnejšie veci obmedzovala, na veci menšej ceny; veď ten boháč, ktorý môže si dovoliť aj väčšie výdavky, priam ju vždy a všade nenasleduje. Jemu to není zapotreby, aby módu pozornosť na seba uviedol; jeho majetky, ktoré nikdy ukryť nemôže, jako aj dobro činnosť a vlastenecké jednanie, zaopatruje mu česť a chválu, dajú hodnosť a obratia pozornosť na neho. Móda mu je len prostriedkom vkusu. Ale jedná sa tu o tak zvaný stredný stav, úradníctvo, mešťanstvo, priemyselné triedy a slobodné, zámožné roľníctvo. Týchto zkrátou je móda, a preto by sa mala do istých medzí vtisknúť.

Keby sa toto docielilo, nepravdivou stala by sa báseň istého nemeckého básnika, ktorej prvá sloka znie:

Móda trpí čierne duše,
však nie škvrny v tváry;
nosí všetkých v svojej noše
ktoré držia len na cáry.
Nikomú však nenavrátí
čas a život, čo ukráti.

(Pokračovanie.)

Význam domáceho priemyslu na venkove.

Domáci priemysel upadá, ba môžeme povedať, že už natolko upadol, že ho už ani do počítania vziať nemôžeme. Priemysel vo veľkých mestách má budúcnosť a preto vábi venkovský ľud do miest. Tomuto úpadku priemyslu domáceho môžeme pripisovať vyludňovanie sa venkova a nedostatok pracovných síl na venkove.

Pred tým sa ľudia pridžali polnej práce. V lete si vyrobili a niečo si zgzadovali v zime ale nepostávali, jako to včul musia mnohí robiť, ale pracovali doma, shotovujúce si rozličné potrebné veci. Ženy priadly a chystaly látku na odev, mužovia robili rozličné hospodárske a domáce potreby. Vyreziavali z dreva nožom a sekerou potrebné veci, plietli koše a košiny, opálky a iné, ba celé svoje domáce potreby obstarávali, bez toho, žeby si niečo museli kupovať.

Teraz sa všetko porobí v továrňach; je to lacnejšie, ale len na pohľad, lebo to nemá takej trvanlivosti a není to tak praktické, jako to bolo, keď si roľník sám všetko obstaral.

Počujeme vždy jako bolo vyvinuté súkennictvo v nitrianskej stolici, jak bolo plátenictvo v oravskej, gemerskej, tak, že oravský plátenčí zatúlaly sa so svojim chýrnym zbožím až do južných krajín a tovar svoj robili doma najviac v zime keď poľná práca odpočívala. V zime si zarobili na remese, v lete ale išli do pola pracovať. Teraz, ponevadž domáci priemysel zahynul, delník alebo roľník v zime nemá čo robiť, zahála a zahálka je matkou nepravosti a všetkého zla. Pri tom sa nemá čím živiť, tak ide si hľadať prácu do miest, do tovární. Odtiaľ pochádza, že v lete potom není dostatok delníctva na venkove. Toto je veľká chyba, že domáci priemysel na toľko zanikol. Delníctvo nemá čo pridržať v zime na venkove a odtiaľ to vyludňovanie venkova, to sťahovanie sa ľudu.

L. Medvecký v svojej monografii „Detva“ uvádza, že v Detve nebolo za starších časov ani jedného remeseľníka pre tú príčinu, že každý hospodár si všetky domáce potreby sám obstaral. Žena napriadla na odev, muž bol tesárom, kováčom kolárom, zedníkom a preto remeseľník tam ak

cheel robiť, mohol robiť pre seba, ale ľudia mu nemali čo dať ku práci, lebo si to sami porobili a tak to bolo i na iných miestach.

Dnes už i tam tento domáci priemysel zaniká, jako zanikol i v iných krajoch.

A prevedenie jejích domácej výroby bolo vždy až umelecké a pri tom praktické. Bár tá ruka roľníka mlátila cepom, opatrovala domáce zvieratá, obrábala tvrdou pôdu, predsa vedela primitívnym náradím utvoriť umelecké tvorby, kovové veci, tkaniny, výšivky atd. ktoré sa dnes obdivujú v museuoch a na výstavách.

Toto malo ale i iný význam. Ženy a dievčata sa v zime schádzaly spolu a spolu robily, pri čom si vyspevovaly, rozprávaly hádky a vzdelávaly sa. Toto bola škoda pre mladé dievky, kde sa príučaly i ku práci i k vedomostiam všeobecným, tu ušlachteny i svojho ducha. Zaniknutím domáceho priemyslu ale klesnul dedinský ľud v ohľade socialnom a výchovnom. Pôvodná ľudová rázovitosť, vkus a smysel pre umenie zvláštneho druhu temer úplne vyhasly, lebo delník včul zväčša len technickú prácu musí vykonávať.

A toto znamená úpadok ľudu venkovského, domáci priemysel sa nesmie nechať úplne zaniknúť, lebo ľud venkovský nebude ináč vedieť využívať zimný čas a núdza ho zaženie do krčiem; z druhej strany stratí svoj ráz, svojho umeleckého ducha. Je pravda, že je to ťažko zachrániť domáci výrobu pred výrobou továrňou. Na toto musia dbať sami roľníci a delníci venkovskí a musí celé spoločenstvo starať sa o podvihnutie ručnej výroby tým, že v školách zavedú vyučovanie ručných prác.

Dopisy.

— Radošovce. Čítal som v 21. čísle „Pokroku“ že naša radošovská mládež nemá jednoty. Pisateľ dopisu má úplnú pravdu; naša mládež sa nikdy nesnášala, jak sa na kresťanskú mládež svedčí, ale roztržky byly u nás na dennom poriadku. U nás sú žiaľ Bohu ľudia, kto z koho ten z toho a jeden druhému nedoprajú nič. I mládenci by cheeli jeden nad druhým vynikať, no ale nehľadia to urobiť tým, žeby sa vzdelali

BESEDNICA.

Papagáj.

Kde bolo, tam bolo, bol raz jeden boháč, ktorý mal jednu utešenú mladú dcéru a táto dcéra mala jedného papagája. Papagáj miloval dcéru, dcéra milovala jedného chudobného úradníka a boháč miloval i dcéru, nadovšetko ale prepých, bohatstvo a slávu.

Páli, ako čo papagája obyčajne volajú, bol múdry vták. On znal hovoriť skoro všetko a najradšej zaliečal sa svojej mladej panej.

„Páli, dobrý! Páli rád Milku.“

Za to potom eukríkom bol odmenený.

Na žebračkov kričal:

„Darebák, ideš robiť!“

Lebo tie slová každý deň počul z úst starého pána.

Jedno ráno zjavil sa na chodbe neznámy mladý, pekne urastnutý muž a ponevadž Milka veľmi vrele rukovala sa s ním (potom ale rychlo odběhla), tak Páli držal si za povinnosť zavolať:

„Vítaj! Sadni si!“

Mladík blado usmial sa, ale akosi nebolo mu na sedanie. Bol celý vzrušený a na vysoké želo vysadnul mu pot. No smužil sa, zapial si čierny kabát, vyhladil biele rukavičky, popravil bielu mašličku a nemeslo zaklopal na jedny dvere.

„Volno!“ ozval sa z vnútra namrzený hlas.

Mladík vstúpil, uklonil sa, predstavil sa a primerane dost sme predniesol boháčovi svoju prosbu.

Boháč za chvíľku poslúchal, potom ale jako divý vyskočil a zastavil prúd rečí mladíkových.

„Takých by sa i viac našlo,“ riekol úsečne a hlasite zasmial sa. „Moja dcéra je dedičkou veľkého vena a vy — pisár, či čo?“

„Prosím mne nejde o váš majetok...“

„Nuž daj vám Boh šťastia, ale z tých mražen — nebude pršky,“ odsekol boháč. „Divím sa vašej drzosti. Tú hlúposť si vybite z hlavy.“

Mladík ovesil hlavu na prsia, silno dmúce sa a chystal sa k odchodu.

„A ešte jedno,“ zadržal ho boháč drsným hlasom. „Chcem vás držať za gentlemana...“

Mladík prudko zdvihol hlavu a jasne, skoro hrozive pozrel svojimi veľkými očami na pána.

„...áno, držím vás za muža etí a ako od takého žiadam, aby ste s mojou dcérou všetko spojenie pretrhli. Moja dcéra je už — zvdaná.“

Mladý muž trhol sa, ako keby hrom bol udrel vedľa neho.

„Zvdaná — predaná, bez jej vedomia a vôle,“ riekol vzpriamený.

Bol rad na boháčovi trhnúť sa, no on opanoval sa.

„Vás nič do toho. Dúfam, že moju žiadosť vyplníte!“

„Nevyplním!“ vyvolal mladík a vzdialil sa.

Vonku čakala na neho Milka, trasúce sa na celom tele.

„Zničení,“ riekol mladík.

Sledoval usedavý plač, ktorý i boháča dojal, keď o chvíľu vyšiel on na chodbu.

„Darebák! Darebák!“ kričal Páli na neho.

Boháč pozrel na pestrobarevného vtáka a zadumavo vrátil sa do svojich nádherných izieb. Mimovoľne napadlo mu, že však on tak isto, ako biedny pisár, dostal Milkinu nebohú matku, bohatú jedináčku, za ženu. No odohnal tie „blbé“ myšlienky. Po dáždi býva pekná chvíľa, nechže sa vypláče to nezralé dečko.

K obedu Milka neprišla a keď sám oteo išiel ju hľadať a prišiel popri papagajovi, tak ten celý rozzúrený kričal na neho:

„Darebák! Darebák! Páli dobrý, Páli rád Milku!“

Po obede, ktorý strovil samojediný, boháč pošiel na chodbu, že si tam noviny prečíta, no jako sa tam ukázal, Páli zaraz počal tvrdiť že:

„Páli dobrý — lebo Páli rád Milku.“

A potom vreštal na neho o milých päť:

„Darebák! Darebák!“

„Kuš, lebo ti krk vykrútim,“ oboril sa na papagája boháč. Ale ten zas len svoju viedol.

„Darebák! Darebák! Páli dobrý, Páli rád má Milku.“

Sto chutí mal vyplniť svoju hrozbu, ale spomenúť si, že Milka už bez toho nervózna, mohla by onemocneť, vošiel do izby a tam čítal noviny. Ustúpil vtákovi.

Tak to šlo týždeň — dva, až po jednej

a vzdelanosťou vynikali, tým menej vynikajú v dobrými mravami. Prad tým sme sa schádzali všetci mládenci spolu po nedelách v jednej hospode. Včul ale jednému mládenčovi sa nelúbila naša spoločnosť, lebo on bere Krajana a keď sme sa s ním začali politizovať, vždy i s jeho Krajanom zahoral a preto si navolal ešte i druhých a svedel ich do druhej hospody. Tam že im dajú aj bez peňez. No nech si len chodia tam a poúčajú sa s jejich Krajana, ešte i Obzor im dáme do-niesť, aby boli celkom múdri.

Mňa, pane radaktor, len to veľmi bolí, že tu nemáme Katolícky kruh alebo Čítači spolok, alebo aspoň Mládenecký spolok. Tento by nás iste sjednotil a poskytnul by nám príležitosti k ďalšiemu vzdelávaniu sa a povzbudzoval by nás ku práci k národnému životu. *Mládenec.*

Myšlienky.

Z všetkých naučení len dve ti dám, lepšie než celý bohoslovecov krám. Lepšie je sa postíť, než všetko jesť, než so všetkými žiť, lepšie žiť sám.

V tom svete, vždy meniacim svoju tvár dva druhy, nič viac, šťastných ľudí znám. — Tí, čo vedia, čo je dobré a zlé a čo povedia, riešiť nič neznám.

Kto na svete bárs len pólku chleba má a malé hniezdo, kde prenocovať sa dá, kto nie je otrokom, ani tyranom Ten človek je šťastný — poviem o ňom.

Tí veľkí páni plno hodností čo majú Na farchu života si radi nariekajú. Není-li však kto otrok lakomstva, jak oni tým — nechápem to vôbec — zkrátka pohrdajú.

Noviny z celého sveta.

— **Z Ruska.** V území pri Ladožskom prieplave sa sedliaci búra; asi 200 sedliakov natiahlo cez prieplav lanu, aby znemožnili dopravu. Policiu kamením zahnali. Jejich náčelník rozkázal potom strieľať, načo sa sedliaci pomaly rozpráhli, 2 sú z nich zastrelení a asi 20 ranených.

noči s ťažkými snami (bol už i na pohrebe Milkinom,) boháč zimnične počal niečo hľadať na svojom písacom stolíku a keď našiel majú kartičku, tak ihneď dal zapriať a dal sa doviezť do „Phoenix“ banky. Tu rovno vošiel do izby direktorovej, a potiechu pýtal sa ho niečo.

„Výborný mladý muž,“ odpovedal direktor vrele. „Vzdelaný, príkladného života, pilný a z veľmi dobrej, ale z chudobnej rodiny. Má skvelú budúcnosť.“

Boháč sa spokojne usmial.

„Či by si mi ho prepustil na pár hodín?“ pýtal sa priateľa.

„Pravdaže, vdačne,“ vetil direktor.

O chvíľu boháč sedel v koči s odmršteným pytačom. A keď doma Páli videl, ako Milka hodila sa na prsia otcove a vrele bozkávala ho, tak prestal kričať že:

„Darebák!“

Ale boháč postavil sa pred vtáka a so smiechom pýtal sa ho:

„Tak či som darebák!“

Vták sklonil hlavu a vyhýbave odvetil:

„Páli dobrý.“

„Ale i ja som dobrý. Nedarebák!“

„Nedarebák! Nedarebák! Dobrý!“ vresňal

Páli a chrunčal cukríky, ktorých sa mu už tak dávno nebolo dostalo.

— **Ruská ministerská rada** uzavrela rozdeliť medzi sedliakmi pozemkový fond bez náhrady.

— **Vo viacerých ruských guberniach** panuje hlad následkom toho že sedliaci počas vzbúri nestarali sa o pole. Úroda na mnohých miestach bude tam veľmi slabá.

— **Zomrel v snemovni.** V anglickej snemovni rokujú o finančnom zákone. Dňa 9. počas rokovania zamdlel liberál Bilson, chceli ho odpraviť, ešte v snemovni, zemrel.

— **Hnutie francúzskych vinarov** už nemá ráz revolučný vlnari sledujú rokovanie parlamentu o riešení vinarskej otázky spokojnejšie. len kedy tedy dajú výraz svojej nespokojnosti.

— **V Číne** prišli na stopu jednému protivládne spiknutiu vedú pilné vyšetovanie.

— **Nešťastie na mori.** Pri vtoku Tynu srazila sa válečná loď »Assistance« s nemeckým parníkom »Marie.« Parník utonul osobnietvo ale zväčša uratovali. Nekoľko osob sa utopilo.

— **Zákaz fajčenia ópia v Číne.** Medzi čínsky zlozvík a ničiteľov čínskeho národa je fajčenie ópia. Mnoho ľudí sa s tým otrávil. Vláda včul to zakázala. Domáce úrady požiadali i cudzozemské národy o zákaz fajčeniu opiumu.

— **Dynamitové útoky v Transvali.** Hotel »U Koruny« bol 10. v noci dynamitovým výbuchom porúcaný. Na živote neutrpel žiadon ale je mnoho ranených. Pokušili i jednu šachtu v baňach new-modderfontáinských dynamitom porúcať.

— **Defraudácia.** Novopeštianský notár Jánoš Solgos falšoval mnoho dokumentov, 2-millionovú požičku zapísal len 236,000 korún, ostatné grošo zmizly. Shodili ho s úradu a pokutovali na 10,000 kor.

— **Olúpili vlak.** Z Ameriky nám píšu, že pri Pattersoni lupiči vyrabovali nákladný vlak. Červenými lampášami dávali pred jachajúci vlak, rušnovodič prišiel do rozpak, vlak zastavil. Jedna časť lupičov uprela pištole na železničiarov a druhá orabovala vlak.

Doporučujeme našim rodinám
KOLÍNSKOU CIKORKU.

Drobné zprávy.

— **Výstava slovenských maliarov** v Luhačovicach bude otvorená 19 júla. Slovenský deň 21. júla.

— **Mliekarské družstvo** oznamuje et. obecnstvu, že toho roku motorom mlátiť bude pod týma podmienkami ako vlni. Mlatba sa započne pri mliekarni na »holisku,« akonáhle dostatok zbožia zvezený bude. Kto koľvek by chcel motorom mlátiť, nech sa prihlási v mliekarni. Správa mliekarského družstva.

— **Ján Hránek,** kaplán za Šoporne je preložený do Gajar.

— **Oheň.** Dňa 3-ho júla vyhorela obec Komjatná. Zhorelo 31 domov. Poistení neboli, lebo tam odjakživa ohňa nebolo. — V obci Osve 9-ho júla vypukol požiar a zničil mnoho domov. V plameňoch uhorelo i jedno dieťa. Škoda obnáša 200.000 K.

— **Dr. Pavel Žiška,** kaplán sv.-ondrejský 25. júna složil na budapeštanskej universite základnú skúšku, z verejného práva s vyznamenaním. — Blahoželáme.

— **V Pešti** vraj všetci katecheti a učiteľia náboženstva budú štrajkovat, lebo že musia mnoho učiť a malo platu dostávajú. Keď im do septembra plat nepovýšia, — budú štrajkovat.

— **V Hajdu-Böszörménye,** na Dolnej zemi zúrili veľký orkán. Stromy povyvalovali, strechy poodnášali a stavenia porúcali.

— **Zaopatrovanie vody robí obtiaže** mnohým našim spolkom i jednotlivcom a zvlášte posledný čas, keď hygienické, čili zdravotné predpisy o dostatku dobrej, zdravej, pitnej vody nachádzajú porozumenie vo všetkých vrstvách obyvateľstva; javí sa potrebným zariadenie riadnych, moderným požiadavkom zodpovedajúcich vodovodov, alebo zaopatrovanie praktických studničných čerpadiel, ktorými možno bez namáhania dodávať ľubovoľné množstvo vody na potrebné miesta, oproti zastaralému, obtiažnemu a dlhého času vyžadujúcemu dopravovaniu v nádobach

Prakticky zariadeným vodovodom, lebo čerpadlom môžeme dodávať vodu kamkoľvek, z miest a studní rôzne hlbokých, rozličných vzdialeností na ľubovoľné návršie a vyvieť ju až na potrebné miesta.

Pravda, že pri zariaďovaní vodovodu lebo čerpadla nútno si v prvom rade vyhľadať riadnu odbornú firmu, ktorá môže prevziať úplnú záruku za správne prevedenie. Doporučujeme tedy našim pp. čitateľom chváľne známou firmu: »Ján Vítěz, továrna na vodovody a čerpadla, v Přerově na Moravě, ktorá už dlhý rad rokov sa zaoberá výlučne stavbou vodovodov a čerpadiel a známa je všeobecne pre svoju zkušenosť v oboru hydro-technikom a pre svoju solídnosť v obsluhu pp. zákazník. Upozorňujeme na prospekt tejto firmy priložený k celému nákladu dnešného čísla »Pokroku« a doporučujeme ho najsaňzejšie.

Skalická „Obchodná Banka,“

účastinárska spoločnosť

vydržiava v nedeľu dňa 14. júla o 5. hodine.
Mimoriadne valné shromáždenie.

Predmet:

1. Prečítanie výroku nitranskej sedrie, jako obchodného súdu.

2. Doplnenie stanov v smysle výroku.

3. Volné návrhy.

Na shromáždenie účtively povoláva

Správa.

Dobré rady.

Čomu učiť naše dievčatá? Predovšetkým ich dobre vychovajte, naučte chutne a laeno variť, dobre prať a píglavať, šiť bielizen a šaty. Učte ich, že len ten šporí, gazduje kto menej vydá, ako prijíma; že kartánová suknička, čo aj poplátaná, ale čistá, lepšie svedčí, ako hodvábné šaty roztrhané, alebo šnorovačka, čo špatí telo a zdraviu škodí; že statočný roľník alebo remeseľník je stonáz lepší ako dáky podľa módy oblečený pobehaj z mesta. Presvečte ich, že manželstvo nezavísí na tom, či je muž bohatý, ale akým je človekom, či je statočný, poctivý a usilovný. Nech z celej duše milujú Boha, svoj národ, materinskú reč!

Dvanásť zdravotných pravidiel pri kúpaní. 1. Nekúpaj sa na nebezpečných alebo úradne zakázaných miestach, a keď nevieš plávať, varuj sa hlbocín. 2. Nekúpaj sa nikdy s celkom plným, ale ani s celkom prázdny žalúdkom. 3. Pred kúpaním vždy sa trochu ochlaď, najmä ak si sa predtým potil. 4. Skôr, ako by si šiel do vody, dbaj na to, aby ti plúca a srdce boli utíšené; nevšimaj si tohoto pravidla, mohlo by mať za následok aj smrť. 5. Keď si takto na kúpanie pripravený, rýchlo sa vyzleč, vstúp bez váhania do vody a hneď silno pohybu v nej

rukami a nohami, čo je pre obeh krvi veľmi nutné. 6. Striekacie alebo ponorenie hlavy do vody nie je osožné ani zdravým ani chorým, ba práve škodí tým, ktorí trpia na pr. na nával krvi, lámku atď. 7. V studenej vode nebuď dlhšie, ako 4—5 minút; ak je teplá, môžeš sa kúpať 8—12 minút, ale nikdy nie dlhšie, ako 15 minút, štvrt hodiny. 8. Veľmi dlhé ochladenie je telu škodlivé. Po kúpaní treba sa hneď osušiť a obliecť. 9. Najpriaznivejší čas na kúpanie je ráno a večer. 10. Veľmi časté kúpanie je telu nie prospešné; dostačí kúpať sa 2—3 razy v týždni. 11. Nepi liehových a rozčuľujúcich nápojov aspoň niekoľko hodín pred kúpaním a po kúpaní sa odporúča pohybovať sa. Najme ktorí sa zriedka kúpajú, nech po kúpaní dlho nesotrvávajú nečinne na jednom mieste. 12. Po kúpaní mal by si každý niečo jaseť, aby pocit unavenia sa nezvyšil. Keď sa dobre necítiš, alebo máš triašku, nikdy sa nekúpaj!

Prádlo po nemoených vičistíme dobre a zbavíme všetkého škodlivého zdraviu, keď do vody, v ktorej ho ideme prať, pridáme okrem mydla a sódy trochu petroleja. Takto nám aj zostane prádlo belšie.

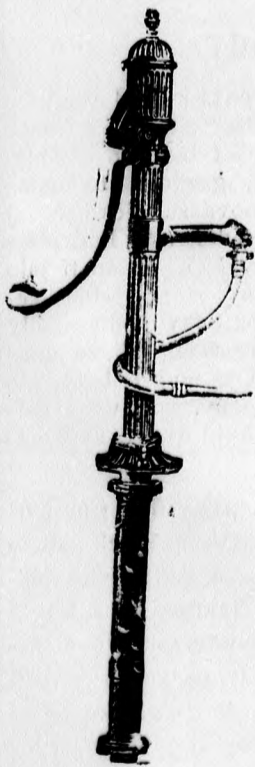
Vyrastanie šalátu. Často stáva sa, že pekný šalát privčas vystrekne a viac ho potrebovať nemôžeme. To najlepšie tak prekazíme, keď šalát pod hlávkou na hlúbe podrežeme, asi do polovice. Koreň sa následkom toho zmlieči a ztratí silu do hora hnať, ale predsa má dosť sily, aby sa šalátová hlávka v dobrom stave udržala.

Statok ochránime pred muchami, keď ho tu i tu dobre umyjeme, alebo aspoň cesnakovou vodou postriekame.

Záživnosť húb. Dokázalo sa, že jedlé huby sú záživnejšie, ako najlepšie hovädzie mäso, menovite keď sú na masť pražené, lebo v polievke tratia na potravnú hodnotu.

Príjem dvoch učňov z poriadnej rodiny na pekarské remeslo **Viderman Alois vo Viedni.** Prihlásiť sa možno u p. **Richarda Zlatoša v Skalici.**

VODOVODY

pre mestá, obce, verejné ústavy, villy, statky, priemysel, zárody, kúpele, zahrady, domy súkromné atď. zariaďuje čo najlepšie

Ján Vítěz

v **Prerove Morava.**

PUMPY

najlepšie všetkých sústav a výkonov, pevné trvanlivé. Pre pohon ručný, transmissijný, parný, vodné striekačky tiež zahradné a na hnojnicu dodáva so zárukou.

Ceny mierne.

Cenníky zadarmo.

Slovenská knižnica

nemala by chýbať v žiadnom slovenskom dome! — V prvom sväzku práve vyšla:

Reštaurácia

od Jána Kalinčaka, podarený spis starodávnych zemianskych volieb.

Pre ďalšie sväzky sme vybrali nasledujúce krásne knihy: 2) Tri rozprávky od Jána Kalinčaka. 2) Nové besednice od Tájovského. 3) Dejiny národa slovenského.

Aressa: **Vydavateľstvo Slov.**

Knížnica F. Votruba.

BUDAPEŠT. VIII. Rákóczy-ér 3.

Každý rok
4 knihy
spolu za **2⁴⁰h**

Sklad kamien Samotových i obyčajných, kačiel na sporáky, komínové rúry atď. **Firmy Bratri Anderlove Uh. Brod** zástupca pre Skalicu a okolie **Karol Krušina.** Zbožie so zárukou! Ceny mierne!

D. Sensel.

Strojová výroba pletených punčoch v Holiči. (Ny. m.)

Shotovuje punčochy pre panie, dievky a pre pánov z bavlny a hodvábného pletiva a síce len v prvej jakosti. Prijíma aj nadpletanie každého druhu punčoch za najľavnejšie — ceny. — Rýchle zasielanie. — Dokonalá výroba.

UPOZORNENIE! Kto by potreboval stavebné večné vápy, nech príde do Skalického gazdovsko-potravného spolku.

Sviece kostolné

všetkých druhov

voskové a polovoskové sviečky

stolné stearinové a parafinové, hladké a krútené, biele lebo barevné, ďalej

mydlá

ku praniu a voňavé (toiletne), všetky

v najlepšej jakosti dodáva najľavnejšie

Prvá Kráľovohradecká cis. a král. dvornia tovareň na sviečky, mydlá a voňavky.

J. Pilnáček,

Hradec Králové, Král. České.

Založeno roku 1816.

12—52

SUKNE

polovlnené . . . po 65—70 kr. a výše.
grisetové . . . po 1 zl. 20 kr. a výše.
satenové . . . po 93 kr. a výše.
kanafasové . . . po 1 zl. 10 kr. a výše.
16—52 atlasové . . . po 1 zl. 5 kr. a výše.
klotové . . . po 2—3 zl. a výše.

[a jiné tkalcov. výrobky dokírkou zasílá tkalcovna.

ADOLFA JELÍNKA v Jimramově,
(MORAVA).

Vzorky zdarma a franko.

Kdo zkusí jednou po druhé kupí zas!

Prokop Skorkovský a syn

zasilatelský dům

ČISTÁ OVČÍ VLNA

OCHRANNÁ ZNAMKA

suken

a modních látek pro pány i dámy —

v **Humpoleci**

Zasílá svoje vzorníky na požádání každému ochotně franko, proti frankovanému vzorci Zásilký přes 20 korun vypla.

Ján Novomestský,

mechanik v Holiči

odporúča et. obeceenstvu svoj hojne zásobený sklad šieich strojov, bieiklov aj hospodárskych strojov; zároveň upozorňuje, že prijíma všetky reparačuráty do jeho oboru — siahajúce.

Cenníky zdarma TELEFON

Největší továrna česká

tovární výroba

HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ NA MORAVĚ

JOSEF LIDL V BRNĚ

zelný trh číslo 11

Prisežný znalec ck zem soudu v Brně

VLASTNÍ VÝROBA TAHAČÍCH HARMONIK všech druhů

Jednoradové, 2rad 3rad a chromatické harmoniky z nejlepšího materiálu a nejsolidnější práce

Ceny velmi mírné Sta přípoib uznání a díků

15—50